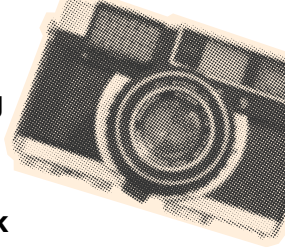
MÚZEUMOK ZEMPLÉNBEN

Ajánló kiadványunk célja, hogy bemutassuk a térség gazdag és sokszínű muzeális kínálatát. Bízunk benne, hogy a kiadvány segítségével a látogatók könnyebben eligazodhatnak a zempléni intézmények között, és minél többen fedezik fel a régió kulturális értékeit.

1. Monok, Kossuth Emlékház
2. Szerencs, Zempléni Múzeum
3. Szerencsi Turisztikai Központ
4. Tállya, ENCSY Ásvány- és Kövületgyűjtemény
5. Tokaj, Tokaji Múzeum és Világörökségi Bormúzeum
6. Bodrogkeresztúr, Acetánia Borecet Múzeum
7. Tolcsvai Szirmay-Waldbott-kastély Látogatóközpont
8. Tolcsva, Borászati Kultúra Háza
9. Sárospatak, Magyar Nemzeti Múzeum Rákóczi Múzeuma
10. Sárospataki Galéria
11. Sárospataki Római Katolikus Egyházi Gyűjtemény
12. Sárospatak, TIREK Tudományos Gyűjteményei
13. Sátoraljaújhely, A Magyar Büntetés-végrehajtás Múzeumi Kiállítóhelye (Börtönmúzeum)
14. Magyar Nemzeti Múzeum Közgyűjteményi Központ – Petőfi Irodalmi Múzeum – Kazinczy Ferenc Múzeum
15. Széphalom, A Magyar Nyelv Múzeuma
16. Füzérradvány, Károlyi-kastély
17. Füzér Vára
18. Nagy-Milic Natúrpark Látogatóközpont és Várgondnokság
19. Füzéri Tájház Porták

1. Monok, Kossuth Emlékház

3905 Monok, Kossuth Lajos utca 18.

kossuthhaza@gmail.com

Monok község központjában, az egykori Nagy-kút-parton található **Kossuth Lajos szülőháza.**
Ez a település legismertebb épülete, Andrássy István gróf emeltette 1780 és 1782 között. A háromszárnyú, copf stílusú uradalmi tisztilakot a régi udvarházak mintájára építették: főszárnya az utcavonalon áll, középrizalitos, magasföldszintes kialakítású. A kontyolt nyeregtetős főépület mind a mai napig **szinte teljesen eredeti formájában maradt fenn.** A Kossuth család 1799 őszétől 1803 tavaszáig élt itt. Kossuth Lajos 1802. szeptember 19-én látta meg a napvilágot az épület északi végéhez közeli, ablakos szobában. 1949-ben négy helyiségben Kossuth Emlékmúzeumot nyitottak, mára pedig az egész épületet a múzeum foglalja el. A kiállított tárgyak a Parlamenti Múzeum relikviái közül, valamint a Hadtörténeti Múzeum, a Magyar Nemzeti Múzeum és a ceglédi Kossuth Múzeum gyűjteményeiből származnak.

2. Szerencs, Zempléni Múzeum

3900 Szerencs, Huszárvár u. 11.

https://www.facebook.com/ZempleniMuzeumSzerencs

+36 20 225 6698

muzeum@szerencs.hu

1557/58-ban épült fel Szerencsen a ma is látható vár elődje, így vármegyénk legkésőbbi ilyen jellegű erődítése, egy igazi **későreneszánsz vár**. A castellum nem magaslatra, hanem a mocsaras, lápos terep előnyeit kihasználva, vízi árokkal körülvéve épült meg. Elsődleges célja a török fenyegetés elleni védelem volt. **Rákóczi Zsigmond**, a nemzetségét főuri rangra emelő nemes 1603-tól birtokolta a várat, melyet családi és uradalmi központjává tett. Az 1711 után több tulajdonosváltást is megélt vár lakott volt 1945-ig, majd többféle funkciót is betöltött. Intézményünk 1991-ben költözött be a várba.

Legnagyobb gyűjteményi egységünk a több mint egymillió darabot számláló **képeslap-gyűjtemény**, ám egy jelentős, mintegy 36 ezer darabból álló ex libris-gyűjtemény is a szerencsi múzeum gondozásában van. Területi múzeumként 4700 darab tárgyból áll a helytörténeti, néprajzi tárgygyűjteménye, 5000 darabból álló kutatható könyvgyűjteménye, valamint többezer tételes adattára van.

A **„Rákócziak - Egy nagy dinasztia születése"** című kiállítás a vár történetét mutatja be Rákóczi Zsigmondra és korára fókuszálva. **„A képeslap világa"** nevű tárlat a legnagyobb gyűjteményi egységbe enged betekintést, bőségesen megjelenítve a gyűjtemény több különleges darabját is. Az ex libris-gyűjteményen belül különleges helyet foglalnak el **Fery Antal** ex librisei, aki nem csupán helyi grafikusművész volt, hanem az egyik legtermékenyebb ilyen mester is. A legújabb kiállítás pedig, az **„Édes évek - A szerencsi csokoládégyártás száz éve (1923-2023)"** címet viseli, mely elnevezés, úgy hisszük, magáért beszél. Természetesen ehhez kapcsolódva az intézményben **meg is kóstolhatóak** a Szerencsi Bonbon Kft. egyes termékei.

3. Szerencsi Turisztikai Központ

3900 Szerencs, Rákóczi utca 121.

+36 20 225 6698

muzeum@szerencs.hu

A Zempléni Múzeum fenntartásában működik a Rákóczi út 121. szám alatt található Turisztikai Központ is, mely befogadja a **„Szerencs fehér aranya”** című tárlatot, amely a cukorgyári emlékparkkal közösen állít emléket a magyar cukoripar egykori kulcsüzemének. Mindemellett az épületben retró játékok, technikatörténeti ritkaságok, régi motorok és hatalmas csokoládészobrok várják a látogatókat.

4. Tállya, ENCSY Ásvány- és Kövületgyűjtemény

3907 Tállya, Rákóczi u. 70.

+36 20 951 1706

encsytom99@t-online.hu

Különleges értéke a gyűjteménynek regionális jellege, mivel Tokaj-Hegyalja és a Zempléni-hegység ásványait, kövületeit, földtani ritkaságait szinte teljes egészében bemutatja. A gyűjtemény öt részből áll:

I. ÁSVÁNY-és KRISTÁLYGYŰJTEMÉNY: A gazdag színskálát adó opálok, kvarckristályok, jáspisok, obszidiánok, kalcedonok, achátok láttán a látogatók elragadtatással szemlélik a kiállított anyagot.
II. KÖVÜLETGYŰJTEMÉNY: A gazdag egykori flórát és faunát a gyűjtemény formában és színben változatos formában mutatja be.
I**II. RÉGÉSZETI GYŰJTEMÉNY:** Tokaj-Hegyalja igen gazdag régészeti leleteit mutatja be: pattintott és csiszolt eszközök, szakócák, magkövek, őrlőkövek, kések, pengék formájában.
IV. CSISZOLATOK: Színben, formában, rajzolatban rendkívül változatos és gazdag sík- és domború csiszolatok találhatók a gyűjtemény ezen részében.
V. VILÁGÍTÓ ÁSVÁNYOK: A gyűjtemény legnépszerűbb része. Az izzás érzetét keltő villemitek, rózsaszín sókristályok, élénkpiros kalcitok különleges világa méltó zárása ennek az egyedülálló bemutatónak.

5. Tokaji Múzeum és Világörökségi Bormúzeum

Tokaji Múzeum: 3910 Tokaj, Bethlen G. u. 7.

+36 47 352 636

Világörökségi Bormúzeum: 3910 Tokaj, Serház út 55.

+36 47 552 050

info@tokajimuzeum.hu

A **Tokaji Múzeum**nak helyet adó **műemléki épületet** Tokaj főterén, **1790 táján** a módos, görög eredetű Karácsony család építtette. A lakóház kívül-belül gazdagon díszített, belső tereinek némelyikét páratlan értékű falfestmények ékesítik. Az épület 1985-től működik múzeumként. 2016-ban a tárgyanyag egy jelentős része a padlásról és a pincéből átkerült a Világörökségi Bormúzeum épületébe. Jelenleg **a pincétől a padlásig, régészeti, természettudományi, egyházművészeti és néprajzi tematika mentén, 10 kiállítással** várjuk kedves látogatóinkat.

A **Világörökségi Bormúzeum**nak helyet adó, egykor a királyi kincstár tulajdonában álló serház szintén **1790 körül** épült. A 18-19. században jelentős számú zsidó bevándorló érkezett borkereskedelmi céllal, és az épület a tokaji izraelita hitközség tulajdonába került. Iskola, rituális fürdő (mikve) létesült benne, de itt lakott többek között a rabbi, a kántor és a sakter is az 1930-as években. A Holokauszt után az épület állapota jelentősen leromlott. A teljes felújítás után **2015-ben** nyílt meg itt a Világörökségi Bormúzeum. A négyszintes épületben a Tokaj-hegyaljai borvidéken kívül 9 **európai világörökségi borvidéket** mutatunk be. Emellett megismerhetők a **szőlészeti és borászati eszközök**, valamint a **kádármesterség** szerszámai is. A különféle **interaktív eszközök, elektronikus tárlatvezetők** maradandó élményeket nyújtanak. Kuriózum, hogy a Dunától keletre csak itt élhetnek át rendhagyó **műtárgyelemzést 5D festményünk segítségével. Borászat és klímaváltozás** kiállításunkból mindkét épületben találhatnak interaktív eszközöket.

6. Acetánia Borecet Múzeum

3916 Bodrogkeresztúr, Tarcali út 22.

https://borecet.hu/ecetmuzeum-kostolassal/

+36 305254049

info@borecet.hu

Az Acetánia Borecet Múzeum Magyarország **első és jelenleg egyetlen ecetmúzeuma**, amely különleges módon ötvözi a gasztronómiát, a hagyományőrzést és az élményalapú szemléletformálást. A múzeumot a Bor és Gyümölcsecetgyártók Egyesülete hozta létre azzal a céllal, hogy újra életre keltse a hazai borecet- és gyümölcsecet-készítés évszázados kultúráját, amely az iparosodás hatására fokozatosan háttérbe szorult.
Az Acetánia küldetése, hogy **hitelesen és közérthetően** mutassa be az ecet történetét, készítési eljárásait, kulturális és tudományos hátterét, valamint a természetes fermentációval készülő ecetek gasztronómiai és életmódbeli jelentőségét. Múzeumunk célja, hogy a látogatók élményszerű formában ismerhessék meg az ecet világát, miközben közelebb kerülnek a tudatos táplálkozás és az egészséges életmód szemléletéhez.
A bodrogkeresztúri Borecet Művek pincéjében kialakított kiállítótér különleges atmoszférájával, **állandó kiállításaival, kóstolóprogramjaival és múzeumpedagógiai** foglalkozásaival egyedülálló élményt kínál a Tokaj-Hegyaljára érkező látogatók számára. Programjaink során bemutatjuk az ecetkészítés hagyományos és modern technológiáit, az érlelés folyamatát, valamint az ecetek sokszínű felhasználási lehetőségeit.
Az Acetánia Borecet Múzeum nemcsak egy kiállítótér, hanem egy **értékközpontú közösségi helyszín** is, amely a múlt örökségét kapcsolja össze a jelen tudatosságával, maradandó élményt nyújtva minden korosztály számára.

7. Tolcsvai Szirmay-Waldbott-kastély Látogatóközpont

3934 Tolcsva, Kossuth L. u. 37.

www.tolcsvaikastely.hu;
https://www.facebook.com/tolcsvaikastely

+36309534438

tolcsvakastely@gmail.com

A Szirmay-Waldbott Kastély változatos szolgáltatásokkal várja mindazokat, akik minőségi módon kívánják a szabadidejüket eltölteni. Az idelátogatók páratlan környezetben csodálhatják meg a **klasszicista stílusban épült kastélyt** és annak legértékesebb helyiségeit, a férfi szalont és a könyvtárat. E két szalon eredeti neoreneszánsz faburkolatát, faragott famennyezetét, intarziás parkettáját az 1880-as évek végén alakították ki, amely a Rajna-vidékéről származó Waldbott család kifinomult ízlésvilágáról árulkodik. A kastély építésének története viszont korábbra nyúlik vissza, 1694-re amikor Szirmay András a kiváló termőadottságú Várhegy dűlőben szerzett birtokokat, s ezzel párhuzamosan a mai kastély alapköveit is lerakta. Szirmay Andrást követően még hat Szirmay örökös váltotta egymást, majd az 1900-as évek elején három Waldbott tulajdonos tudhatta magáénak a tolcsvai kastélyt.
A kastély és a tulajdonos családok eseménydús, részletekben bővelkedő történetét a termekben berendezett **családtörténeti és kastélytörténeti kiállítás** alapján ismerhetjük meg. A különleges installációk, érintős képernyők és az interaktív pultok nemcsak a felnőtt látogatók számára hasznosak, hanem a diákok iskolán kívüli, rendhagyó tanórai fejlesztését is szolgálják.
A kastély látogatóközpont funkciója mellett **konferenciaszervezésre és rendezvényszervezésre is alkalmas**. A hajdani díszterem a maga 116 m2-ével, Swarovski kristály csillárjával a legelőkelőbb összejövetelek helyszíne lehet. A terem különféle események lebonyolítására vehető igénybe, legyen az bankett, állófogadás, konferencia, eljegyzés vagy esküvő.

8. Borászati Kultúra Háza

3934 Tolcsva, Kossuth L. u. 32.

https://www.facebook.com/boraszatikulturahaza

+36309534438

Tokaj-Hegyalja szívében, Tolcsván, az **egykori Constantin házban** látogatható a múzeum, amelynek állandó kiállításán **a hegyaljai szőlőtermesztésnek és borkészítésnek** a XV. századtól egész a közelmúltig használt eszközeit láthatjuk. A múzeum földszintjén korhű eszközök és kiállítási tárgyak tekinthetők meg, aminek segítségével megismerhetjük ennek a történelmi borvidéknek uradalmi, kincstári, állami pincészetét. A gyűjtemény **a helyi lakosok felajánlásaiból és a Magyar Mezőgazdasági Múzeum kihelyezett eszközeiből** tevődik össze. Az emeleti kiállítótermek kortárs művészeti és időszakos helytörténeti kiállításoknak adnak helyet. A múzeum **igazi közösségi tér**ré vált: a kiállításokon kívül rendszeresen tartanak itt különböző rendezvényeket, tréningeket, civil összejöveteleket, konferenciákat.

9. Magyar Nemzeti Múzeum Közgyűjteményi Központ - Magyar Nemzeti Múzeum Rákóczi Múzeuma, Sárospatak

3950 Sárospatak, Szent Erzsébet utca 19.

https://rakoczimuzeum.hu

+36 47 311 083

A Magyar Nemzeti Múzeum Rákóczi Múzeuma az ország egyik legimpozánsabb épületében, a sárospataki **Rákóczi-várban** foglal helyet. A múzeum állandó és időszaki kiállításainak elsődleges célja a Rákóczi-család örökségének, történelmi szerepének megismertetése és fenntartása, ám emellett számos más területen is funkcionál. Látogatóink frissítő történelmi sétát tehetnek a várudvaron és a várkertben, épületeinkben pedig több érdeklődési területhez is kapcsolódó kiállítások fogadják őket. A Rákóczi Múzeum egy olyan több órás **időutazásra** hívja vendégeit, melynek során betekintést nyerhetnek a vár létrejöttébe, megismerhetik az itt virágzó nemesi famíliák örökségét, több száz eredeti kiállítási tárgyat csodálhatnak meg, és elmélyülhetnek Zemplén, a Hegyalja és Sárospatak szellemi és kulturális örökségében.
A múzeum a tárlatvezetések mellett egyéb szolgáltatásokat is kínál. A **Vár Kávézó** egy igazi 19. századi kávéházi interiőrben fogadja vendégeit. A vár egyes termei kibérelhetők rendezvények, esküvők számára. A diákok részére pedig három **múzeumpedagógiai foglalkozással** is szolgálhatunk:
- Történelmi családok címerei: a Rákóczi-várhoz köthető magyar nemesi családok címereivel való megismerkedés, címertörténet, címerkészítés
- Így írtak a Rákócziak: eredeti pennával és kalamárissal történő kalligrafikus írástanulás, viaszpecsétes díszes levél készítése
- Kalandozás a fegyvertörténelemben: a történelem megismerése a fegyverek fejlődésén keresztül, közelharci fegyverek kipróbálása, saját fegyver elkészítése gyurmából

10. Sárospataki Galéria

3950 Sárospatak, Szent Erzsébet u. 14.

https://patakikeptar.hu/

+3620 4770086

patakikeptar@gmail.com

A Sárospataki Képtár mottója: „Művészet, alkotás, szórakozás, pedagógia." A Várnegyed árnyékában egy olyan hely vár rád, ahol a **színek, formák és történetek kavalkádja** jelenik meg.
Több mint 2000 műtárgyat őriz. Elsősorban a 20. századi magyar művészetet mutatja be, állandó és időszaki kiállításokkal, gyermek- és felnőttprogramokkal, múzeumpedagógiával, Zemplén meghatározó képzőművészeti központjaként. Két állandó kiállítása van. **Domján József** életműve, aki a színes fametszet és sokszorosító grafika mestere, művészetében ötvözte a magyar népművészet motívumkincsét és a modern, gyakran keleti hatásokat is. **Andrássy Kurta János** szobrászművész életmű-kiállítása különösen azoknak izgalmas, akik a szobrászat klasszikus, emberi léptékű, „mesélő" oldalát szeretik. A Képtár egyik legkülönlegesebb egysége az 1970-80-as évek **magyar neoavantgárd művészetét** mutatja be. Évente több időszaki kiállítást rendez.
De ma a Sárospataki Képtár nemcsak művészeti múzeum, hanem **oktatási és közösségi tér.** Kreatív foglalkozásokkal (festés, kollázs, nyomatkészítés, plasztika) a gyerekek és felnőttek a kiállításokhoz kapcsolódóan saját alkotással interaktívan dolgozzák fel élményeiket. A Képtár a Várnegyedben, a Szent Erzsébet utca 14. szám alatt található, rövid sétára a Rákóczi Vártól és a Sárospataki Bazilikától.

11. Sárospataki Római Katolikus Egyházi Gyűjtemény

3950 Sárospatak, Szent Erzsébet utca 13.

https://rkegy.hu

36 30 791 2163

info@rkegy.hu

A sárospataki Római Katolikus Egyházi Gyűjtemény 1967-ben jött létre. A gyűjtemény magját a **helyi egyházközség műtárgyai és könyvei** alkotják, ami négy évtizedes gyűjtőmunka eredményeként kibővült az Egri Főegyházmegye északkeleti területének, Abaúj és Zemplén egyházközségeinek használaton kívüli **liturgikus tárgyaival, régi könyveivel, irataival és papi hagyatékokkal**. A bodrogolaszi, girincsi, körömi, megyaszói, sajóládi és sárospataki plébánia épületében őrzött gyűjtemény 2007-ben a Szent Erzsébet Ház épületébe költözött. **Képző- és iparművészeti gyűjteménye** több mint 2000 darabból áll. A több, mint 25000 kötetes könyvtára több ősnyomtatványt, unikumot és RMK kötetet tartalmaz. Fontos emlékanyag a Harangi László és Boros Vilma házaspár hagyatéka, valamint Demeter István római katolikus pap, festő és író több mint 5000 darabos festészeti hagyatéka.

Sárospatak Árpád-házi Szent Erzsébet szülőhelye, ahol megtelepednek a domonkosok, ferencesek, pálosok és premontreiek. A Rákóczi család birtokközpontjaként ad helyet a jezsuitáknak és trinitáriusoknak. Plébániai iskolája, ahol Szalkai László, a későbbi esztergomi érsek is tanult, alapozta meg a mai napig töretlen iskolavárosi hírét. A huszadik század derekán a vincés nővérek és számos vallásos egyesület teszi sokszínűvé a város lelki életét. A gyűjtemény célja ennek az örökségnek feltárása és bemutatása.

A pataki vártemplom és a plébániaház a város legrégibb műemlékei. Az 1963-ban megindult ásatások és falkutatások leletanyagából sírkövek és nagy számú épületplasztika a Gyűjtemény pincei és udvari kőtárában láthatók. **A bazilikába idegenvezetés a munkatársainktól kérhető.**

12. Sárospatak, TIREK Tudományos Gyűjteményei - Nagykönyvtár és Múzeum

3950 Sárospatak, Rákóczi u. 1.

patakcollege.hu; srkmuzeum.hu

+3647 311-057; +3647 315-256

reftud@tirek.hu; srkmuzeum@gmail.com

Sárospatak középkori, szerzetesi iskolái nem képzelhetők el könyv nélkül, még kevésbé a népoktatásnak, könyvkultúrának lendületet adó protestáns Kollégium. A pataki **Kollégium Nagykönyvtárának** történetét az alapítástól – 1531-től – számítjuk. Ez a gyűjtemény a kortársak szerint, már az alapítást követő évszázadban, „Magyarország és Erdély leghíresebb könyvtára" volt, mai állománya meghaladja a **félmilliós** kötetszámot. A könyvtár első otthona legősibb épületrészeinkben volt, majd I. Rákóczi György építtetett „boltozatos termet" számára. Bővülésével az állomány a régi kollégium több termében kapott helyet, míg végül 1834-ben, Pollack Mihály tervei alapján megépült a klasszicista **teremkönyvtár**.

Az 1772-ben épült Berna-soron kialakított **iskolatörténeti és egyházművészeti múzeum** élő örökségként mutatja be a Kollégium több évszázados történetét. A kollégium falai között tanult többek közt **Kossuth Lajos, Kazinczy Ferenc és Bessenyei György**, itt élt és tanított négy évig (1650–1654) **Jan Amos Comenius**, a modern pedagógia egyik megalapozója. A rekonstruált tanterem, a korabeli padok és taneszközök között sétálva a látogató szinte a saját bőrén tapasztalhatja meg, milyen volt diáknak lenni ebben a híres iskolában.

Az intézmény mind kutatók, mind iskolai csoportok, egyéni látogatók és a helyi közösségek előtt nyitva áll, **múzeumpedagógiai és -andragógiai foglalkozásokat** is kínálva.

13. A Magyar Büntetés-végrehajtás Múzeumi Kiállítóhelye (Börtönmúzeum)

3980 Sátoraljaújhely, Kazinczy u. 35.

www.bortonmuzeum.hu

+36 47 523 560

saujhely.uk@bv.gov.hu

A Magyar Büntetés-végrehajtás Múzeumi Kiállítóhelye Sátoraljaújhely főutcáján, az egykori Királyi Törvényszéki Palota impozáns épületében, a mai **Sátoraljaújhelyi Fegyház és Börtön** parancsnoki épületének alagsori részében kapott helyet. A Börtönmúzeum létrehozása, működtetése egyedülálló: az intézetben elhelyezett fogvatartottak is részt vettek az építési, szerelési, gépészeti, informatikai és berendezési munkálatokban, és folyamatosan tevékenykednek a karbantartási és takarítási feladatokban.

A Magyar Büntetés-végrehajtás Múzeumi Kiállítóhelye alapításakor mind országos, mind közép-európai szinten egyedülálló volt. A **hazai és az európai börtönügyi tudományterület legfontosabb eredményeit összegzi** és mutatja be az érdeklődő látogatóknak. A büntetés-végrehajtás **átfogó történeti és szakmai szemléletű bemutatására** Közép-Európában elsőként ez a múzeum vállalkozik. A látogatók megismerhetik a megtorló, testcsonkító és halálbüntetéseket, a nemzetközi és hazai szabadságvesztés-büntetés napjainkig tartó formálódását, a hazai és európai börtönrendszereket. Megtekinthető három zárkahelyiség másolata. A kiállított tárgyi anyag mennyisége – közel 800 darab – folyamatosan bővül. **Legjelentősebb tárgyi emlékeink:** 1790-es évekbeli faragott kő zárkaajtókeret és fa ajtó, a lipótvári fegyintézetből származó szintelválasztó- és ablakrács, az 1800-as években használt, működőképes öntöttvas zárkakályha, eredeti bitófa, különféle kalodák, szégyenpad, deres, pallos, béklyó, az 1800-as évek második feléből származó írásos anyagok.

Az intézményben a kor követelményeinek megfelelve **digitális múzeum** is működik. A múzeum területén kialakítottak egy múzeumshopot is, ahol a fogvatartottak által készített tárgyi emlékek vásárolhatók meg. Az intézmény mind kutatók, mind iskolai csoportok, egyéni látogatók és a helyi közösségek előtt nyitva áll, **múzeumpedagógiai és -andragógiai foglalkozásokat** is kínálva. A gyermek- és ifjúsági célcsoport normatudatára és szabálykövetésére, a potenciális bűnelkövetési késztetés befolyásolására nagy hatással lehet a bűnözés következményeivel való konkrét találkozás.

14. Magyar Nemzeti Múzeum Közgyűjteményi Központ – Petőfi Irodalmi Múzeum – Kazinczy Ferenc Múzeum

3980 Sátoraljaújhely, Dózsa György utca 11.

https://kazinczyferencmuzeum.hu/
https://www.facebook.com/kazinczyferencmuzeum

+36 47 322 351

A Kazinczy Múzeum Sátoraljaújhely egyik legszebb, műemlék jellegű épületében kapott helyet. Klasszicista stílusú főhomlokzata 1827-re készült el. Előbb a környékbeli birtokos Sennyey család kúriájaként szolgált, majd 1834-1850 között itt működött a zempléni Casinó Társaság, itt gyűltek össze a reformkori város és Zemplén vármegye haladó gondolkodású férfiúi. Megfordult itt Széchenyi István, Kossuth Lajos, Andrássy Gyula és Petőfi Sándor is.
A Sátoraljaújhely centrumához közeli épületben 1991-ben nyílt meg a múzeum. Napjainkban több korosztály is találhat magának kedvére kiállítást. A múzeumpedagógiai foglalkozások, valamint a sok rendezvény – köztük előadások, ismeretterjesztő vagy épp kulturális, zenés programok – a város egyik legpezsdítőbb közösségi terévé teszik a múzeumot.
Az **„Egy város ezer arca"** című kiállítás a reformkortól a rendszerváltásig mutatja be a település történelmét. A tárlatban ezernyi sors és történet, mélységek és magasságok kerülnek bemutatásra, polgárokat és dzsentriket, arisztokratákat ismerhetünk meg. Egy olyan város képe rajzolódik ki a látogatók előtt, amelyben kicsiben és kicsit erősebben érezhető a huszadik századi magyar történelem. A kiállítást formabontó bemutatási mód jellemzi, mely a múlt bemutatásával megérthetővé teszi a jelent is.
Az **„Erdőjárók Kalauza"** című kiállítás az itt élők szemszögéből mutatja be a zempléni tájak természeti értékeit négy olyan termen keresztül, amelyek egy helyi lakás beosztását követik. A tárlat segítségével vendégeink rendhagyó módon fedezhetik fel térségünket. Úgy, ahogy otthon is tennénk – fotókat, filmeket nézegetve, tapasztalatainkat, történeteinket egymással megosztva.
Az **„Egy eltűnt vár nyomában"** című kiállítás megtekintésével az újhelyi vár maradványainak feltárását, annak eredményeit ismerhetik meg a látogatók. Az 1540-es években romba dőlt jelentős alapterületű erődítmény ásatása jelenleg is zajlik. Az évről-évre mind jobban kibontakozó falmaradványok, előkerülő leletek mozaikkockáiból szemünk előtt tárul fel a korábban a feledés homályába merült zempléni vár.

15. Magyar Nemzeti Múzeum Közgyűjteményi Központ - Petőfi Irodalmi Múzeum - A Magyar Nyelv Múzeuma

 3988 Sátoraljaújhely-Széphalom, Kazinczy utca 275.

 https://nyelvmuzeum.hu

 +36 47 521 236

 info@nyelvmuzeum.hu

A Magyar Nyelv Múzeuma **anyanyelvünk közgyűjteményi és közművelődési otthona**; 2008. április 23-án nyitotta meg kapuit, Kazinczy Ferenc egykori gyümölcsöskertjének helyén. Az intézmény célja, hogy élményeket nyújtva mutassa be a magyar nyelvben rejlő kincses lehetőségeket, változatosságot, játékosságot, gazdagságot.

A múzeum ad otthont a **Kazinczy Ferenc munkásságát bemutató életműkiállításnak,** de kipróbálható a mártogatós tollal, tintával való írás vagy településnevekből értelmes mondatok alkotása is. Az épületben nyelvtörőkkel vagy a sportnyelvből vett ikonikussá váló idézetekkel is kedveskedünk látogatóinknak. **Népszerűsítjük az olvasást** – szabadon elvihető kötetekből lehet itt válogatni.

A múzeum mellett található a Kazinczy Ferenc tiszteletére épült Emlékcsarnok és a Kazinczy több leszármazottjának is nyughelyet adó családi sírkert is. A múzeum **"szabadulószobával"** és számos **múzeumpedagógiai foglalkozással** is várja látogatóit.

Kazinczy Ferenc és Széphalom neve az évszázadok során eggyé forrt a nemzeti emlékezetben. Széphalom egyik legjelentősebb történeti, irodalmi emlékhelyünk, eszmei és szimbolikus értékeinek köszönhetően **nemzeti zarándokhely**.

16. NÖF Nemzeti Örökségvédelmi Fejlesztési Nonprofit Kft. Károlyi-kastély, Füzérradvány

3993 Füzérradvány, gróf Károlyi Ede út 1.

fuzerradvanyikastely.hu

+36709023212

fuzerradvanyikastely@nof.hu

Füzérradvány büszkeségéhez, a Károlyi-kastélyhoz egy mesebeli fenyősoron áthaladva jutunk el. **Károlyi Ede**, a radványi birtok örököse 1850 és 1877 között **Ybl Miklós** és a saját tervei alapján romantikus stílusban építtette át a korábban itt álló épületet. A következő birtokos, Károlyi László folytatta apja művét és 1897 és 1907 fényűző, reneszánsz otthont alakítottak ki feleségével, Apponyi Franciskával együtt. Károlyi István és felesége, Windischgrätz Mária Magdolna voltak azok, akik a következő nagy átalakítást vitték véghez.

A kastélyt 1936-1938-ban **kastélyszállóvá** alakították. A viharos 20. század második felében volt gyermek és felnőtt tüdőszanatórium, és a sátoraljaújhelyi kórházhoz is tartozott. A 2000-es évek elejétől már kiállítóhely. Megújulását mind a parkban, mind a kastély épületben európai uniós és hazai források pályázatai tették lehetővé.

A Károlyi-kastély párját ritkító **ősfás angolparkja** 1975 óta természetvédelmi terület. A több mint százhektáros arborétum büszkeségei a történelem viharait átvészelő **platánóriások**. Az ország legnagyobb példányai közé tartoznak ezek a patak partján álló, több százéves famatuzsálemek. A kastélypark terebélyes hársfáival, többtörzsű tulipánfájával és piramistölgyeivel hazánk egyik legkülönlegesebb klímájú és hangulatú történeti kertje, amely szinte belevész a környék erdőségeibe.

Halastavak, patakokon átívelő romantikus hidak, árnyas facsoportok és mesebeli erdő csábítanak itt akár többórás sétára. A kastélyt körülölelő hatalmas parkot a helyreállított **kilátótorony** tetejéről is megcsodálhatják a látogatók.

17. Füzér Vára

3996 Füzér, Petőfi út 3/A

https://fuzervara.hu

+36 30 820 6388

info@fuzervara.hu

Fedezzék fel osztályukkal Füzér Várát, és merüljenek el a történelemben képzett animátoraink közreműködésével! Ismerjék meg, hogyan teltek a vár fénykorának mindennapjai, kik voltak a birtokosai, és miért tartják számon **hazánk egyik legszebb fekvésű vára**ként. A lenyűgöző természeti környezetben magasodó Füzér Vára azon kevés magánföldesúri erősségek egyike, amelyek nagy valószínűséggel már a tatárjárás előtt is álltak.
A füzéri Várhegy Magyarország hét természeti csodájának egyike. A Zempléni-hegység legkeletibb részén, egy meredek oldalú vulkáni kúpon található, páratlan panorámával és különleges hangulattal várja a látogatókat. A XIII. század elején épült vár hazánk legkorábbi kővárai közé tartozik, és egykor 11 hónapon át **a Magyar Szent Korona őrzési helye** is volt. A 2023-ban kibővült kiállításnak köszönhetően ma már a **Konyha** és a **Sütőház** is megtekinthető.
A rekonstrukció a vár fénykorát idézi meg, így tökéletes helyszíne rendhagyó történelemóráknak, osztálykirándulásoknak és tanulmány-utaknak. A **Vártekergő térkép** segítségével a diákok nemcsak a kiállításokat fedezhetik fel, hanem egy izgalmas pecsétgyűjtő játékban is részt vehetnek.
Állandó kiállításaink: A Szent Korona felfedezése, Füzér pénzei, A Kárpát-medence várai, Élő Vár Zemplénben.
A vár lábánál található a **Fehérlófia függőkert** és meseösvény, amely kifejezetten a gyerekek és fiatalok számára kínál kalandokat. A történelmileg beazonosított tavak környékén kialakított útvonal interaktív módon meséli el Fehérlófia történetét – a gyermekkorától kezdve, a Füzér Várához kötődő mitikus griff alakján át, egészen a Várforrásnál található örök élet vizéig és a menyegzőig. A több mint 100 éves bükkös erdőben elhelyezett mesés játékelemek a magyar őstörténet világát hozzák közel a diákokhoz.

18. Nagy-Milic Natúrpark Látogatóközpont és Várgondnokság

3996 Füzér, Petőfi út 3/A

https://fuzervara.hu

+36 30 820 6388

info@fuzervara.hu

Füzér központjában található a Nagy-Milic Natúrpark Látogatóközpont és Várgondnokság épülete, ahol a **“Megőrzött értékek világa”** című interaktív kiállítás várja a csoportokat. A tárlat bemutatja a község és a vár múltját, valamint a környék természeti és kulturális értékeit, hagyományait.

19. Füzéri Tájház Porták

 3996 Füzér, Petőfi út 3/A

 https://fuzervara.hu

 +36 30 820 6388

 info@fuzervara.hu

A Füzéri Tájház Porták két épülete a XIX. és XX. század világába repíti vissza a látogatókat. Az 1879-ben épült **háromosztatú paraszthá**z a korabeli falusi életet mutatja be, míg a **Múltidéző ház** az 1940–1970-es évek hangulatát idézi meg – élményszerűen, szemléletesen, a diákok számára is könnyen befogadható módon.

Tippek

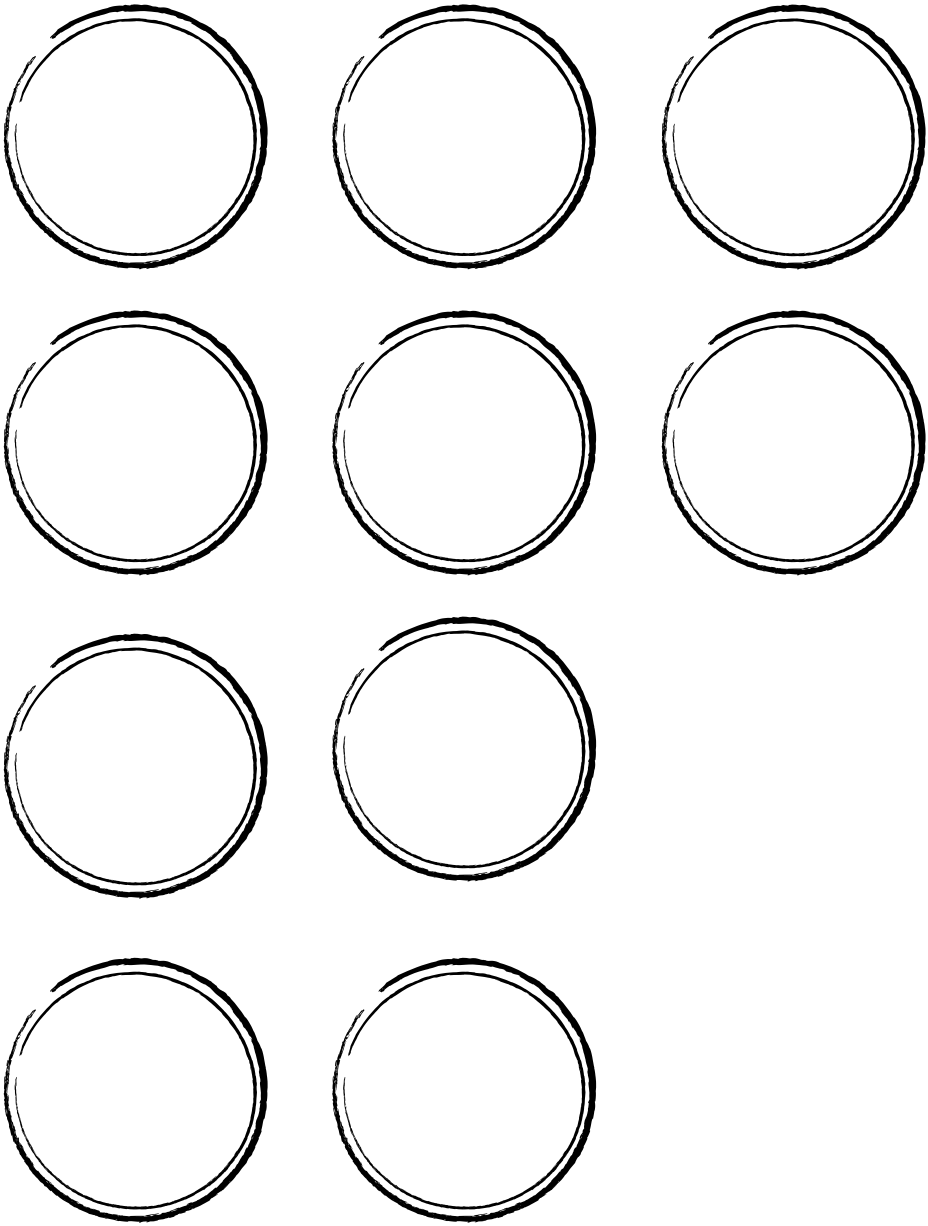
Ingyenes belépők ünnepnapokon
Az év három nemzeti ünnepén több kiállítóhelyen ingyen vagy kedvezménnyel léphetsz be. Az ünnepnapok jó alkalmat adnak egy családi kirándulásra!
Egész évben érvényes kedvezmények:

- A kisebb gyerekek (jellemzően 6 év alatt) a legtöbb helyen ingyen léphetnek be.
- Több múzeumban a 70 év felettiek számára is ingyenes a belépés.

Kéktúra és Szent Erzsébet Út
Ha a múzeumlátogatás mellett gyalogolnál is, két ismert útvonal érinti a környéket.
Országos Kéktúra – Füzér: A híres túraút áthalad Füzéren. A látogatóközpont, a Tájház Porták és a vár egy túranapba is belefférnek.
Szent Erzsébet Út – Sárospatak: A zarándokút Sárospatakról indul Kassa felé. Az útvonal Füzéren is áthalad.

Az intézményekkel kapcsolatos aktuális információkról a Múzeumok Zemplénben Facebook-oldalán tájékozódhatsz. Olvasd be az alábbi QR kódot és kövesd az oldalt!

Járd végig Zemplén múzeumait, és minden helyszínen kérj pecsétet! Ha összegyűjtöttél tízet, ajándékot kapsz abban a múzeumban, ahol az utolsót beszerezted.

FEDEZD FEL ZEMPLÉNT: EGY TÉRKÉP, SOK ÚTI CÉL, MÉG TÖBB TÖRTÉNET!

